

Slovenska Država

Štev. 2

CHICAGO, ILL., 20. AVGUSTA, 1950

Letnik I.

KAJ NAM POMENI SLOVENSKA DRŽAVA

Mislim, da izražam čustva vseh čitateljev in sotrudnikov tega glasila, pa tudi nešteti molčečih in odsotnih Slovencev, ko iskreno in javno čestitam izdajateljem in uredniku lista na pogumni in zgodovinski odločitvi, ki so jo napravili, ko so dali "Slovenski Pravici" naslov "SLOVENSKA DRŽAVA".

Odločitev je bila pogumna, ker so dali črno na belo in visoko na mernik to, kar so Slovenci sicer nosili v svojih skritih mislih in težnjah, a so se vedno bali povedati na glas, da jih ne bi kdo, močnejši od njih, klical na odgovor za tako predrznost.

In zato je ta pogumna odločitev bila tudi zgodovinska. Slovenska zgodovina bo te "chicaške fante" zabeležila kot tiste Slovence, ki so kronali obilno in pestro nomenklaturu slovenskega časnikarstva z edinstvenim in narodno-politično najbolj pomena polnim naslovom — "Slovenska država".

Prvo, ker se mi zdi potrebno poudariti ob tem narodnem prazniku slovenskega političnega časnikarstva je, da se moramo Slovenci kar najbolj mirno, naravno in naglo privaditi temu velikemu novemu dejstvu — slovenski državi kot nespremenljivi osnovi in usmerjevalni rdeči črti naših načrtov, upov in borb. Zavedati se moramo, da smo se končno povzpeli na skupno raven z drugimi narodi, katerim je država že dolgo ozračje, v katerem živijo in dihaajo. Na tej skupni visoki planoti zrelih narodov ne smemo sopihati kot da bi imeli politično naduho in zato ne bi spadali v višine; ali kričati kot otroci, ki se gredo velike, a so mali in jih zato končno spode, ko gre za res. Čeprav pozni in malo znani v tej politično že blazirani družbi državnih narodov, se moramo obnašati tako, da naša prisotnost nebo nevšečna in utrudljiva, temveč zaželjena in osvežujoča. TU SMO, KAMOR SPADA-

Trst - Slovenija - Avstrija

(Konec)

Nemška Avstrija ni nehala z grehi zoper sv. Duha in prav zato je morala razpasti. Slovenci smo še z Majsko Deklaracijo vztrajali na avstrijskem okvirju, a ko ni niti to nič pomagalo, smo v formuli: LA SECESSION — RECOURS SUPREME DE LA LIBERTE, pravilno iskali svojo rešitev. S tem pa, ko smo se Slovenci odtrgali od Avstrije, ni ta bila več zvezana s Trstom. Trst

MO — mora biti psihološki zakon našega novega političnega zadržanja in uveljavljanja.

Drugo, kar se zdi, da moramo popraviti v naši narodni politiki, ko smo se končno prebili na skupno raven z ostalimi narodi in se s tem otresli naše zgodovinske napačne sramežljivosti, je naša napačna čustvenost v vprašanjih, ki zadevajo zemljepisno-politične odnose z našo okolico in sosedi.

Odločitev za lastno državo je najbolj naravna odločitev kulturno razvitega naroda. To je popolnoma in izključno domača stvar dotičnega naroda, ki v ničemer ne zadeva pravic kogarkoli drugega in nič ne vpliva na našo sodbo o in na naša čustva do kateregakoli drugega naroda.

Slovenska država bo pokrivala isto slovensko zemljo, ki bi jo sicer okvirjale raznoimenske "province", "okraji", "dežele", "banovine" (ali v karkoli že bi nas zopet kdo hotel stlačiti ali sparcelirati), dokler bi se brez-državni Slovenci čutili in se otepali raznarodovanja kot zavedni narod. Nič več in nič manj. Le da enkrat za vselej vsi skupaj na svojem.

In naše misli in čustva o drugih narodih okoli nas in do njih bodo utemeljena v istih objektivnih zgodovinskih izkušnjah o njih kakor bi vedno morala biti pri zrelem narodu. S Hrvati nismo nikoli imeli večjih sporov, pač pa dosti lepih skupnih spominov. Vedno smo ob-

(Nadaljevanje na 2. str.)

in Avstrija sta se znašla ločena, vsak zase na lastnem bregu dveh različnih svetov in med obema strašno okrnjena Slovenija, ki ju je kakor klin ločila narazen. Dunaj, ki je le dobrih 500 km oddaljen od Trsta, je trgoval, uvažal in izvažal preko Hamburga, od katerega je oddaljen skoro 1000 km. Tako je Avstrija tudi v ekonomskem pogledu postajala odvisna od Reicha, kar je seveda pospeševalo njeno spojitve z Nemčijo. A nemštvo še vedno ni nehalo sanjati o Trstu; sledila je nasilna germanizacija Koroške in sledilo je leto 1941, ko je sam Fuehrer ukazal spremeniti Spodnje-štajersko v nemško zemljo. Trst je že od začetka bil ena najbolj bolečih točk osi Rim-Berlin in z okupacijo Slovenije sta se 100 km od Trsta srečala dva imperia- lizma: italijanski in nemški, ki sta vsak s svoje strani hitela uničevati slovenski narod. Dovolj dokazov imamo, da bi v slučaju zmage Nemci nikdar ne pustili Trsta Italiji in od l. 1943. se je Mussolini zamanj trudil, da bi mu Nemci dovolili vključitev tega nad vse važnega pristanišča v Italijansko Socialno Republiko.

Toda slovenstvo, prekaljeno v trpljenju in krvi, je znalo prestatati Rab, Gonars in Renicci, Dachau in Buchenwald. V srbski ali prvi Jugoslaviji je slovenstvo kljub liberalnemu jugoslovenstvu, ki je s Cviji- čići, Stefanović in Stanojević služilo velesrbski plemenski teoriji in kljub splošnemu jugoslovanstvu, ki je samega sebe in vse ostale bilo primorano varati o "narodni državi", dosegli to, na kar je vse od sedemdesetih let dalje opozarjal v "Slovenskem Narodu" Jurčič: "Rešimo najprej narodnost, potem se bomo za svobodo borili, ker izgubljeno svobodo moramo zopet priboriti, izgubljena narodnost je na vekomaj izgubljena". Toda slovenskim politikom tega obdobja ideja slovenske državnosti, ki je bila tako kruto po- teptana v že Vidovdanski ustavi, nikdar ni izginila izpred oči in še

(Nadaljevanje na 2. str.)

SLOVENSKA DRŽAVA

izhaja vsakega 20. v mesecu.

Naslov uredništva in uprave:

"SLOVENSKA DRŽAVA",

2217 So. California Ave., Chicago 8, Ill.

Naročnina letno: Za USA \$1.20, za Canado \$1.50, Argentino 18 pesov, Brazilijo 50 cruzeirov, Anglijo pol funta, Avstrijo 15 Šil., Avstralijo 1 avstr. funt. Lahko se plača tudi polletno.

KAJ NAM POMENI
SLOVENSKA DRŽAVA

(Nadaljevanje s 1. str.)

čudovali državno zavest Srbov in njihovo železno voljo do narodne afirmacije. S svoje predvojno gospodovalnostjo nad Hrvati in Slovenci so pripravili strašno nesrečo tudi samim sebi. Mislim, da smo vsi skupaj dovolj trpeli in še trpimo za ta izvirni greh, da ga lahko brez nadaljnih skušnjav za Srbe in brez bodoče hude krvi do njih s hrvaške in slovenske strani zgodovinsko zbrisemo in zaključimo kot odkupljenega za vse tri. V bodoče se bomo menili le kot enaki, vsak na svojem, o stvareh, v katerih bomo vsi videli resnične vzajemne potrebe in interese. Nobenega nepotrebnega čustvenega balasta, ki v ostalem med politiki itak nikoli ni iskren.

Trst brez Slovenije zgodovinsko preneha biti to, za kar je bil zgrajen na praznem kraškem previsu in kar ga je napravilo iz ribiške vasi v veliko sredozemsko lukko in cvetoče trgovsko središče. Slovenija brez Trsta izgubi ne le svojo kratko obalo, temveč tudi svoj edini specifični zemljepisno-gospodarski pomen kot naravni predvodnik med Trstom in njegovim daljnim zaledjem. Če je v Evropi kaka naravna kombinacija preko narodnih mej, je to zveza Slovenija-Trst. Dejstvo slovenske države in kozmopolitski značaj Trsta z njegovo posebno tržaško-italijansko govorico in folkloro jasno narekujeta kantonalno zvezo med STO in slovensko državo kot naravno obliko te naravne zveze.

Več pa bodo povedali dogodki bližnje bodočnosti. Združena Evropa bo morala nastati. To more vsakdo brati iz moderne evropske zgodovine. A kako, v kakih oblikah in na kake načine, v kolikih zveznih nadstropjih oz. v kakih regionalno-vseevropskih diferenciacijah in prehodih — kdo more to danes vedeti?

TRST - SLOVENIJA - AVSTRIJA

(Nadaljevanje s 1. str.)

leta 1939. je Anton Korošec govoril, da je zamisel Anglije za novo Evropo — nova država v Srednji Evropi. Ta nova država da bo morala imeti morje, katero pa ji bodo mogli dati samo oni, ki to morje imajo in to da smo mi, Slovenci. Tako samostojno slovensko državo Korošec ni le predvideval, pač pa jo je tudi želel, saj mu je po dolgoletnih izkušnjah bojov in težkega

Osebnost pa sem prepričan, da je imel prav slovenski videc — Prof. Lambert Ehrlich, ko je že poleti 1941 spoznal, da svoboda, blagostanje in mir bodoče Evrope potrebujejo kot eno bistvenih osnov in opor zvezno kombinacijo narodov na prostoru med Nemci in Rusi. Tisti dan, ko bi mogel videti slovensko-tržaško unijo kot člen takega povezanega "imperija" enakopravnih malih narodov na osrednjem evropskem prostoru med njihovimi zgodovinskimi raznarodovalci in tlačitelji — Nemci in Rusi, bi kleče nesel polena na Svete Višarje Kraljici romansko - slovanske - germanske tromeje v zahvalo za rojstvo nove Evrope, v kateri bi mir in prostost vsakega in vseh udov evropskega narodnostnega mozaika znova mogli ustvariti iz nje kulturno žarišče sveta.

Slovenska država pa je prvi pogoj in edino jamstvo, da bo blagoslov pričakovanega evropskega osvobođenja in pomirjenja polegel tudi na slovensko zemljo in njene ljudi.

IN TAKO BO SLOVENSKA DRŽAVA TISTI PRIJEMLJIVI IN NESPREMENLJIVI SLOVENSKI CILJ, KI BO v tem že začetem kritičnem razdobju obračuna med totalitarno silo zaslužnevalnega komunizma in združenimi naporji vseh svobodo hotečih narodov in ljudi DRUŽIL IN KREPIL SLOVENSKE MOČI — tako tiste v domovini kot one v izseljenstvu in begunstvu — PRI NJIH DELEŽU V ODLOČILNI SKUPNI BORBI ZA SVOBODO SVETA.

Zato pa: Bog s teboj "Slovenska država", pa misel, srce in požrtvovalna pomoč mnogih, mnogih Slovencev!

Dr. Ciril Žebot

sožitja z Belgradom postalo jasno, da bomo samo po tej poti Slovenci dosegli svojo združitev ni svojo svobodo.

Konec druge svetovne vojne nam je Slovincem razjasnil dvojje zanimivih stvari. Kdor je zasledoval tisk kraljevsko srbske Jugoslavije v izgnanstvu iz med vojnih let (znanne Djujičeve izjave iz povojnih let niti ne jemljem v poštev!) mu je kaj hitro postalo jasno, da si bodo Srbi zopet iskali — kot nekoč Pašić — v Italijanih prijateljev in zaveznikov, zato pa da bo potrebno, da je slovenska politika napram Italiji "realistična", to se pravi, da se v korist Italije Slovenci odpovedo Trstu in Gorici in z njima velike-mu delu Slovenskega Primorja. (Primerjaj: Commentaires sur les problèmes yougoslaves, W. D. Isla). Slovenski komunist Boris Zihlerl je zapisal, da so Slovenci po drugi svet. vojni bili tako zelo ljubosumni na branjenje slovenskih meja, da niso mogli dopustiti, da bi na mirovnih konferencah te meje branili Srbi ali Hrvati, pač pa so poslali svoje lastne politike, za katere so bili prepričani, da bodo to delo najbolje opravili. Seveda, to so besede komunista, ki bi na vse zadnje morale biti celo laž, a vse eno se mi zde interesantne. Prvi nauk za Slovence je torej ta, da bodo Srbi na račun Slovencev iskali zaveznikov v tistih, ki bi jim utegnili pomagati v borbi pri drugih trnjevih srbskih ali kot sami pravijo, "jugoslovanskih" problemih.

Drugi nauk iz povojnih let pa je ta, da zapadni svet na jugoslovanske reivindikacije po združitvi slovenske zemlje ni gledal s posebnimi simpatijami, od koder tudi žalostni rezultat, da je Slovenija danes v Jugoslaviji še vedno brez Trsta in Gorice in celo brez zibelke slovenstva — Koroške. Motil bi se, kdor bi trdil, da se je to zgodilo pač samo zato, ker so se Jugoslavije polastili komunisti. Človeku s tenkim čutom za kritiko pa, ko je morda zasledoval svetovni tisk še predno se je vedelo, da bo Jugoslavija komunistična, je takoj padlo v oči, da v zapadnem svetu vlada polno antipatij do te balkanske tvorbe. Treba je namreč vedeti, da Balkan danes ni več samo geografski pojem,

(Nadaljevanje na 3. str.)

Slovensko-italijanska meja

Pod tem naslovom prinaša "Nova Doba", revija slovenskih katoliških visokošolcev (stanovcev), daljšo razpravo, katero je napisal g. Jan-ko Arnež. V razpravi govori o slovensko-italijanski meji, o načelih, ki naj določajo mejo. Dotakne se tržaškega vprašanja in nakaže tudi rešitev:

"Trst v slovenski državi. Kakor se zdi taka rešitev najbolj primerna iz gospodarskega vidika z veliko obetajočimi perspektivami v bodočnosti, postaja zelo problematična pod prizmo narodnostnih problemov. Možna in koristna bi bila le, ako bi Italijanstvo Trsta na njo pristalo. Ako bi prišlo do takega pristanka, potem bi bilo primerno postaviti predlog o ustanovitvi neke jadranske države, v katero naj bi se vključilo vse slovensko narodno ozemlje, Trst in tisti deli italijanskega in avstrijskega teritorija, katerih prebivalstvo bi hotelo vstopiti v to državno-politično formacijo tržaškega zaledja. Taka država bi bila grajena na načelih politične, kulturne, narodnostne, gospodarske in socialne enakopravnosti vseh državljanov, ki predpostavlja svoboden razvoj narodnega življenja in narodnih posebnosti narodnosti vključenih v jadransko državo.

"Ugodnosti take rešitve so precej očitne in jih je možno rezimirati v sledečih točkah:

"1) Združitev pristanišča Trsta z neposrednim zaledjem. Ni težko ugotoviti obseg neposrednega zaledja, glede katerega se menja raznih strokovnjakov popolnoma skladajo: ozemlje današnje LRS, goriški, tržiški in trbiški kot, ki so pripadli Italiji, Koroška in Štajerska, dve avstrijski pokrajini. Z gospodarskega stališča bi bila to naravna povezava ozemlja, ki tvori osrednji tržaški gospodarski prostor.

2) Iz mednarodno političnega stališča bi pomenila taka jadranska država izključitev interesne borbe Italije in Jugoslavije, od katerih nobena ni upravičena apelirati na svoje interese in pravice nad tem ozemljem. In na ta način bi bilo mogoče odstraniti kvarni vpliv političnih razmer na razvoj normalnih gospodarskih odnosov. Ozemlje, ki ima skupne interese, a je bilo zaradi po-

Kaj naj storimo stari slovenski naseljenci?

(Iz pisma našega naročnika iz Clevelanda)

Dragi gospod urednik! Z velikim zanimanjem sem prebiral "Slovensko Pravico". Prav tako sem pozorno prebral 1. številko "Slovenske Države". Odkrito povedano, da mi stari rojaki premalo mislimo na probleme, ki jih Vi navajate v svojem listu. Res je, mnogo pomagamo trpečim bratom in sestram v domovini s paketi, veliko smo storili potom Lige za naše rojake po taboriščih. Toda, ali smo se že kaj vprašali, kaj pa bo potem, ko bo konec Titovega krvološtva? Ali naj gre spet vse po starem naprej, kot je bilo nekdanj v Jugoslaviji? Te dni sem mnogo razmišljal o tem. Ni mi dalo miru. Tako sem prišel do sledečega sklepa:

1. Slovenci smo. Slovenija je naša mati. Mi se gotovo več ne bomo vrnili v svojo domovino. Imamo tukaj svoje družine in svoje domove. **A vendar nam ne sme biti vse eno, kako bo v bodoče doma v Sloveniji.** Bo li doma zadovoljstvo in sreča, vzajemnost in napredek, ali pa bodo naši rojaki zopet le hlapci na svoji grudi. Živo so mi v spominu dogodki iz let 1929—35. Leta 1933. sem bil sam za nekaj tednov doma na obisku in vem, kako je bilo takrat, ko se ime Slovenec niti ni smelo zapisati in so bili slovenski voditelji skoraj vsi zaprti. **Zato mi ugaja Vaš**

litičnih borb razcepljeno, bi prišlo do združitve v politično nevtrarno državno organizacijo in do sodelovanja vseh narodnosti, ki živijo v tem prostoru. Ustvarjen bi bil vmesni člen na kočljivem dotiku kultur in interesov Balkana, Italije, Avstrije in Madžarske. Vse te mejne države bi imele lahek dohod do Trsta, saj bi z mejitvijo na jadransko državo mejile takorekoč na Trst.

3) Narodnostni boji, posebno na narodnostno mešanem ozemlju, bi se najlažje v taki skupnosti ublažili in našla bi se rešitev teh problemov s svobodo vseh narodnostnih skupin. V svobodni in nevtralni jadranski državi bi se posameznim narodnostim ne bilo treba bati nacionalističnega pritiska velikih drugih narodnih držav, ki so doslej izmenoma izvajale šovinistično politiko na tem ozemlju. Takšna ureditev spornih ozemelj bi pomenila en člen v feedraciji evropskih narodov. S svojo demokratsko ureditvijo bi bila jadranska država vez med tremi bistvenimi elementi evropske skupnosti: med slovanskim, germanskim in romanskim."

M. G.

pokret — suverena slovenska država v sklopu Združene Evrope. Če imajo drugi, manj kulturni narodi svoje države, ali jo vsaj zahtevajo, zakaj bi je Slovenci ne smeli imeti?

(Nadaljevanje na 4. str.)

TRST - SLOVENIJA - AVSTRIJA

(Nadaljevanje z 2. stra)

pač pa neprestano uporabljan pojem iz sociologije, ki pomeni vse prej kot kaj pozitivnega. Sledi iz tega da je Jugoslavija postala nekaka ovira za združitev slovenske zemlje in da tisti, ki mu je do te združitve mar, ne bo smel slovenstva več graditi na kakršni koli Jugoslaviji.

Še kot tretjo zanimivost bi bilo prav omeniti novo formulo, ki jo je za dokončno rešitev tržaškega problema začel projecirati zapad. Ta formula seveda ni vrnitev tržaške državi Italiji, tudi ni v tržaški državi sami, pač pa v nekem internacionaliziranem pasu, ki bi Trst vezal z Avstrijo. Taka rešitev tržaškega problema je iz gospodarskega vidika zadostna, da Trstu zagotovi blagostanje in Avstriji omogoči mirno trgovsko pot na Jadran, toda iz narodnega stališča pomeni ponovno razdelitev Slovenije, ki bi tako za vselej bila obsojena na provincialno umiranje v različnih državnih tvorbah. Sledi iz tega važnost in dalekosežnost političnega dela za slovensko Švico, jasno izražena v mnogih člankih in celo brošurah in knjigah, ki so jih napisali Slovenci v povojnih letih. Če temu pristavimo še ugotovitev, ki postaja zapadnemu svetu vse jasnejša, namreč ta, da bo Avstrija prej ali slej zopet našla pot v vsenemško državo, ne bo torej nobene težave, da se tudi Koroška združi s to slovensko Švico in da tako slovenskemu narodu nov in dokončen pečat svoje državnosti. Tako rešitev moramo torej kot edino pravilno in kot edino razumno predložiti vsemu zapadu zlasti pa Združenim državam ameriškim, da bodo prav ravnale, če bodo one dajale novo obliko bodoči Evropi. Če pa bo Evropo na novo organiziral komunizem, bo v političnem oziru gotovo na podoben način rešil tržaško-slovensko problematiko, seveda po stari in resnični formuli, da ni Slovenije brez Trsta in da ni Trsta brez Slovenije.

F. K.

Kaj je novega po svetu?

Vojna v Koreji postaja vedno bolj za-grizena. Komunistične čete pod vodstvom ruskih oficirjev, so še vedno v premoči. Toda ameriške čete kažejo vedno večji odpor. Povelje ameriškega generala Walkerja je: "Položaje vzdržati, ali pa umreti!" Prihajajo vedno nove čete, vedno več je orožja, da se zaustavi prodiranje rdečih in prične protinapad, ki naj očisti Korejo komunističkih tol. Komunistične čete in komunistični partizani morijo ujeti ameriške vojake na najgrozovitejše načine. Dokaz, da so komunisti povsod enaki.

General MacArthur na Formozi. — Zadnje dni julija je zaiskal poveljnik ameriških čet na Koreji, MacArthur, Korejo. V njegovem spremstvu so bili člani njegovega štaba in poveljniki vojne mornarice. Konferiral je tudi s Čiangkajšekom.

Sovjeti so se vrnili nazaj v UNO. — Po devetindvajset tedenskem bojkotu je sovjetski delegat Malik spet prišel na zasedanje Varnostnega sveta. Toda že pri prvem glasovanju je Sovjetija spet pogorela. Združeni narodi so ji dali vedeti, da nihče več ne more razbiti sloge in edinstvi v boju proti komunističnim nakanam.

Belgijski kralj Leopold odstopil. — Na podlagi ljudskega glasovanja, kjer je narod z nadpolovično večino odobril povratek kralja Leopolda na prestol, se je kralj Leopold vrnil iz tujine, da zasede prestol. Toda že po nekaj dneh so izbruhnili težki nemiri. Socialisti so bili odločno proti vrnitvi kralja. Nemire so podžigali tudi komunisti. Kralju Leopoldu ni kazalo drugega, kakor da se je odpovedal prestolu v korist svojega 19. letnega sina Baldoina. **Škof umrl v zaporu.** — Romunski katoliški škof, msgr. Basil Aftenie je umrl v komunističnih zaporih. Zaprtih je še 11 drugih katoliških škofov, o katerih ni nobenega glasu.

Štiri milijone dolarjev je določenih za oborožitev svobodnih protikomunističnih narodov v Evropi.

Angleški premier Attlee o vojni nevarnosti. — V govoru, ki ga je imel v nedeljo 30. julija, je Attlee preko radia izjavil: "Požar, ki je vzplamtel v Koreji, utegne vpepeliti tudi naše hiše. Komunizem je svetovna zarota proti načinu življenja v svobodnih demokratičnih deželah. Rusija neprestano govori o miru, obenem pa stalno meče senco strahu na vse ostale narode." Pozval je ves narod na boj proti komunistični peti koloni.

Ukrajinska legija. — Ukrajinci hočejo kot prostovoljci v boj proti komunistom v Korejo. Poslali so tozadevne brzojavke Trumanu, predsedniku Južne Koreje, Visokemu komisarju v Nemčiji, in Varnostnem svetu Združenih narodov. Predlagajo, da se osnuje "Ukrajinska legija".

Srbskih politikov-emigrantov še ne bo v USA. Dobili so namreč sporočilo, da jim ni treba priti v USA.

Dr. Miha Krek — zastopnik Slovencev pri Committee for free Europe je premeščen iz Washingtona v New York.

Iz Chicage in okolice

Iz Avstrije (Trofaia) je prispel v Chicago g. Ivan Bizjak s svojo ženo. Obema želimo, da bi se prav zadovoljno počutila med nami v svobodni Ameriki!

Število "novih" se je v Chicagu spet povečalo za dve osebi. Iz Witheville, N. Carolina, sta prispeli v Chicago kot nekaka predstraža gđc. Mavec Štefka in Mavec Danica. Kmalu prispejo tudi starši. Obe sta našli kmalu zaposlitev in se prav dobro počutita med nami.

Kako daleč je iz S. California Ave. do slovenske fare sv. Štefana? Kadar imam najbolj ožuljene podplate, prikrevasam v dobri četrt ure. Chicaška pošta pa rabi za to reci in beri 4 (štiri) dni . . .

Kako je bilo na romanju prekmurskih Ančk v Lemontu? Skoraj ne vem, kje bi začel to opisovanje. Rečem le to, da je bilo krasno. Veste, kaj se mi je najbolj dopadalo. Petje! Znano je, da so prekmurski Slovenci zelo pobožni. V stari domovini so hodili po 4 dni daleč peš na božjo pot, n. pr. na Sladko goro pri Šmarju. Pa tudi imajo krasno ljudsko cerkveno petje. Ko sem nekoč prišel v Tišino, ter bil pri maši v krasni tišinski cerkvi, sem mislil, da sem v nebesih, kjer pojo angelci, tako lepo so peli vsi, mladi in stari. Nekaj takega je bilo v nedeljo 30. julija v Lemontu, ko so imele prekmurske Ančke svoje romanje. Da! Slovenska pesem, zlasti ljudska, to je nekaj nebeško lepega. Vsa čast prekmurskim Slovincem, ki so ohranili v Ameriki ne le domačo govorico, živo vero, marveč tudi lepo slovensko pesem! Čudim se le p. Odilu, da ima tako dober spomin za vse "viže", ki se pojo po naši lepi slovenski domovini.

Rev. Matija Butala, duhovni vodja največje kat. slovenske podporne organizacije, KSKJ, župnik v Jolietu, Ill., je postal monsignor. K zasluženemu odlikovanju tudi mi čestitamo!

Farni piknik župnije Sv. Štefana je menda lepo uspel. Vendar mi je zaupal nekdo, da je hudo pogrešal lepe slovenske pesmi. Pa menda ja! Saj, kjer so Slovenci zbrani, mora biti slovenska pesem, sicer ni pravega veselja!

Dva Slovenca položila izpite. Na lojolski univerzi v Chicagu sta 4. avgusta t. l. položila izpite dr. Štefan Falež in dr. Dušan Humar. Dobila sta naslov: Master of Arts. Dr. Falež je napisal za izpit tezo: Panslavizem kot faktor ruskega imperalizma na Balkanu; dr. Dušan Humar pa tezo: Slovenska manjšina v Italiji med dvema vojnoma. Slovenskima rojakoma k položenemu izpitu, kakor tudi k napisanemu razpravama iskreno čestitamo!

KAJ NAJ STORIMO STARI SLOVENSKI NASELJENCI?

(Nadaljevanje z 3. str.)

2. Kaj lahko storimo mi, stari slovenski rojaki, v svobodni Ameriki? Vsaj to, da se za idejo zavzamemo, jo med prijatelji širimo, zagovarjamo in branimo, zlasti pa, da vplivamo na naše kongresnike in zastopnike pri vladi, da ne bodo gluhi do

IZ UPRAVE LISTA:

1.) **Dopisnike prosimo**, da, so kratki v dopisih. Primanjkuje prostora.

2.) **Kdor se preseli**, naj to vedno javi upravi lista: 2217 So. California Ave., Chicago 8, Ill. — Kdor lista ne želi prejemati, naj nam vrne 1. številko.

3.) **Kdor nam pridobi vsaj tri nove naročnike**, dobi list do konca leta zastoj.

4.) **Poravnajte naročnino čimprej!** Spomnite se tudi Tiskovnega sklada.

V Tiskovni sklad so darovali:

Po \$10.00: L. B. iz Clevelanda; A. Š., Cleveland, M. G., Chicago, M. R. iz Indiane, O. O. iz So Chicago; po \$5.00: J. Jarc, Mo., Mary Beljan, Pittsburgh; po \$2.00: L. G., Chicago, J. S., Cleveland. — Vsem hvaležni Bog plačaj! Slovenci-Posnemajte!

IZ TRPEČE DOMOVINE

Huda suša je zadela slovenske kraje. Iz Haloz, pa tudi iz drugih krajev poročajo, da že več mesecev ni bilo dežja, in da se je vse posušilo. Trava se kar lomi, če stopiš na njo. Jesenskih pridelkov ne bo. Ljudje hodijo po več ur daleč po vodo. Skoraj vsi studenci so suhi. Pa tudi večji potoki postajajo luže.

Gozdni požari. Na Mozirski planini sta pogoreli obe koči. Goreli so mozirski gozdovi. Zgorelo je mnogo živine. Gasilo je 2400 vojakov, vse požarne brambe od blizu in daleč, vsi delavci iz obeh mozirskih tovarn. Pogled je bil obupen, silni veter je užigal cele komplekse levo in desno po vsej planini. Gorela je tudi šuma v Kokarjih, Solčavi, Miklavžev hrib pri Celju. Ljudje so se tresli od strahu.

Nova maša v Mariboru. V Mariboru je pel novo mašo sin poznanega vrtnarja Jemca, č. g. Franček Jemec.

upravičenih zahtev naših bratov in sester, ki koprnijo po svobodi. Kot davkoplačevalci smemo in tudi moramo o tem povedati svoje mnenje in se za upravičene slovenske zahteve zavezati na merodajnih mestih, sicer nismo vredni slovenskega imena.

3. **Pokret za slovensko državo moramo podpreti ne le moralno, ampak tudi materialno.** Vsaka ideja rabi nekaj časa, da prodre. Prodre pa le po agitaciji in po časopisu. Če je kaj vredno podpore, potem je vse podpore vredna misel o slovenski državi, in vse podpore je vreden list, ki jo zagovarja. Da ne bom predolg, kar na kratko povem: **Vsak zaveden slovenski naseljenec v Ameriki naj po svojih močeh pomaga, da se misel o slovenski državi uresniči.** Sem sicer skromen delavec, a rad prispevam svoj prvi dar \$10.00 za Vaš pokret. Če bom mogel, bom še poslal. Slovenske rojake, ki se čutijo res Slovence, pa pozivam, da mi sledijo.

Lepo pozdravljeni! Korajžno naprej! Kdor vztraja, ta zmaga! **L. B.**